

Branko BORČIĆ i
Slavko MESARIĆ:

TABLICE

za računanje osnovnih zadataka u
Višoj geodeziji i Kartografiji na
Besselovom elipsoidu između 40° i 50°
geografske širine

Tablice su izašle 1967. godine u izdanju Centra za numerička istraživanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Sastavio ih je prof. dr Branko Borčić, a na elektronskom računskom stroju IBM 1620 sračunao Slavko Mesarić, dipl. ing.

Knjiga sadrži Tablice I i II. U tablicama I dane su, na jedan milimetar tačno, prirodne vrijednosti veličina M , N , R , r , ρ i U za svaku minutu geografske širine, a u Tablicama II logaritamske vrijednosti istih veličina na deset decimala. Unutarnja tačnost računanja iznosi 18 znamenki uključivši i vrijednosti trigonometrijskih funkcija, koje su dobivene razvojem u redove. U Tablicama su dane i veličine različitih konstanta Zemljina elipsoida po Besselu, sračunate na 15 decimala, a logaritamske vrijednosti tih veličina dane su na 10 decimala. Navodim ovaj podatak zbog toga što su u mnogim udžbenicima matematičke kartografije, više geodezije, u raznim tablicama pa i u našem Pravilniku neke od tih veličina netačne.

Autori u uvodu ističu da je ovo prvi svezak Tablica, koje će u slijedećim svescima sadržavati sve ostale veličine potrebne za rješavanje zadataka iz više geodezije i kartografije.

Da je pomanjkanje ovakovih tablica predstavljalo prazninu u našoj naučno-stručnoj literaturi nije ni potrebno isticati. Mađarska akademija nauka i Bugarska akademija nauka, npr., izdale su zajedno 1959. Tablice za rješavanje svih zadataka iz Više geodezije na elipsoidu Krasovskog za područje od 40° — 55° (438 str.).

Ovaj prvi svezak Tablica (60 str.) B. Borčića i S. Mesarića početak je djelatnosti, koju bi trebalo nastaviti.

Objašnjenja za korištenje Tablica napisana su osim na hrvatsko-srpskom i na engleskom jeziku, jer za osnovna računanja na Besselovom elipsoidu Tablice mogu koristiti sve države koje se nalaze između 40° i 50° geografske širine.

N. Frančula

A. A. PAVLOV:

PRAKTIČNI UDŽBENIK MATEMATIČKE KARTOGAFIJE

Praktičeskoje posobie
po matematičeskoj kartografiji

Ovu knjigu, jednu od malobrojnih što su posljednjih godina štampane na području matematičke kartografije, izdao je 1966. Lenjingradski univerzitet.

Već se iz naslova knjige može zaključiti da to nije uobičajeni udžbenik matematičke kartografije, nego priručnik s osnovnim formulama i brojnim primjerima.

Knjiga ima 151 stranu, 42 slike, a 57 primjera izrađeno je u 93 tablice. Iako je format knjige mali (A5) a papir loš, posebna vrijednost ovog udžbenika su slike, jer su u svaku kartografsku mrežu ucrtane konture teritorije i što je posebno važno izokole.

U prvom poglavlju dane su upute za izbor kartografskih projekcija općegeografskih karata različitih teritorija. Drugo poglavlje posvećeno je transformaciji sfernih koordinata iz jednog sistema u drugi i preslikavanju elipsoida na kuglu. U slijedećih pet poglavlja dani su primjeri izračunavanja kartografskih mreža, mjerila i deformacija u cilindričnim, azimutalnim, konusnim, pseudocilindričnim i pseudoazimutalnim projekcijama. U posljednjem, osmom poglavlju dan je